

[Domov](#) > ... > [Družinske Zadeve In Dedovanje](#) > [Razveza In Ločitev](#) > [Spain](#)

Razveza in ločitev

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Španija

1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

Z reformo, uvedeno z zakonom št. 15/2005, so se v Španiji za razvezo zakonske zveze prenehale uporabljati zahteve glede predhodnega prenehanja življenjske skupnosti ali obstoja zakonsko določenih razlogov.

Postopek za razvezo zakonske zveze se lahko začne na zahtevo le enega od zakoncev, obeh zakoncev ali enega od njiju s soglasjem drugega zakonca. Za pridobitev odločbe o razvezi zakonske zveze zadostuje, če so izpolnjene naslednje zahteve in okoliščine:

1. od sklenitve zakonske zveze so pretekli trije meseci, pri čemer razvezo zakonske zveze zahtevata oba zakonca ali eden od njiju s soglasjem drugega;
2. od sklenitve zakonske zveze so pretekli trije meseci, pri čemer razvezo zakonske zveze zahteva samo eden od zakoncev;
3. razvezo je mogoče zahtevati brez čakanja, da po sklenitvi zakonske zveze mine določeno obdobje, če obstajajo dokazi, da so ogroženi življenje, telesna integriteta, svoboda, moralna integriteta ali spolna svoboda in nedotakljivost zakonca, ki nastopa kot tožnik, ali otrok obeh zakoncev ali enega od njiju.

Iz zgoraj navedenega izhaja, da zadošča, da eden od zakoncev, ki ne želi nadaljevati zakonske zveze, po preteku navedenega obdobja, v zadnjem primeru pa celo brez čakanja na njegov pretek zahteva in doseže razvezo zakonske zveze, ne da bi imela nasprotna stranka pravico temu ugovarjati iz materialnih razlogov.

Postopek za razvezo zakonske zveze se lahko začne sporazumno ali na podlagi tožbe.

V prvem primeru je treba zahtevku priložiti sporazum o poravnavi, v katerem so navedeni dogovorjeni ukrepi glede varstva otrok, v zvezi s katerimi se izvaja skupna starševska avtoriteta, izvajanja starševske avtoritete ter, če je to primerno, stikov in bivanja otrok pri staršu, ki z njimi običajno ne živi, ureditev obiskov in stikov med vnuki in starimi starši, če je to potrebno, pri čemer se vedno upoštevajo koristi otrok, ureditev v zvezi z morebitnimi hišnimi živalmi, pri čemer se upoštevajo koristi družinskih članov in dobrobit živali, porazdelitev obdobja sobivanja in varstva, če je to ustrezno, stroški, povezani z oskrbo živali, uporabo stanovanja in opreme, prispevek k stroškom zakonske zveze in preživitvi ter podlaga za njihovo posodobitev in morebitna jamstva, prenehanje premoženjskih razmerij med zakoncema, če je to ustrezno, in preživnina, ki se po potrebi plačuje enemu od zakoncev.

V drugem primeru je treba zahtevku priložiti predlog ukrepov za ureditev posledic razveze zakonske zveze ali prenehanja življenjske skupnosti, ki bodo obravnavani v postopku, pri čemer o njih odloči sodni organ, če se o njih ne dogovorita zakonca.

V vsakem primeru so sodišča pristojna za obravnavo vprašanj v zvezi z nepreskrbljenimi mladoletnimi otroki ali starejšimi otroki, za katere so sodišča odredila ukrepe starševske podpore.

Če otrok ni, se ta pristojnost (po izbiri strank) dodeli sodnemu uradniku ali notarju.

Diplomatski ali konzularni uradniki pri opravljanju notarskih nalog, ki so jim dodeljene, ne morejo overiti javne

listine o prenehanju življenjske skupnosti ali razvezi zakonske zveze.

Predpisi o razveljavitvi, prenehanju življenjske skupnosti in razvezi zakonske zveze se uporabljajo za vse zakonske zveze med osebama istega ali različnega spola, saj v skladu z zakonom 13/2005 za zakonsko zvezo veljajo enake zahteve in učinki ne glede na to, ali sta stranki istega ali različnega spola.

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

Po reformi, uvedeni z zakonom št. 15/2005, za razvezo zakonske zveze v Španiji ni več potreben obstoj razloga, saj se ohranitev zakonske zveze šteje za izraz svobodne volje zakoncev.

Edini pogoj je, da so obdobja iz oddelka 1 pretekla.

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:

3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);

Prva posledica razveze zakonske zveze je prenehanje zakonske zveze. S tem preneha dolžnost skupnega življenja in vzajemne pomoči, ki iz nje izhaja, oba zakonca pa lahko ponovno skleneta novo zakonsko zvezo.

Po španskem pravu se ne zahteva, da žena ob sklenitvi zakonske zveze prevzame možev priimek, kot se lahko zahteva v drugih državah.

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;

Z razvezo zakonske zveze prenehajo premoženjska razmerja med zakoncema, razdeli se skupno premoženje, ki sta ga zakonca morda ustvarila, kar privede do delitve skupne lastnine v postopku, odvisnem od premoženjske ureditve, ki velja za zakonsko zvezo.

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

Prenehanje življenjske skupnosti, razveljavitev zakonske zveze in razveza zakonske zveze staršev ne razrešujejo odgovornosti do svojih otrok.

V zvezi z osebnimi ukrepi glede otrok iz zakonske zveze je treba sprejeti odločitev o:

1. varstvu in vzgoji otrok,
2. starševski avtoriteti ter
3. ureditvi obiskov in bivanja. Vsi ti ukrepi spadajo pod „starševsko odgovornost“, kot je navedena v instrumentih EU.

Starševsko avtoriteto, ki je oblika starševske odgovornosti, je treba vedno izvajati v korist otrok, v skladu z njihovo osebnostjo in ob spoštovanju njihovih pravic ter telesne in čustvene integritete. To vključuje naslednje dolžnosti in pooblastila:

1. zagotavljanje oskrbe, varstva in vzgoje, hrane, usmerjanja pri odraščanju in popolne izobrazbe,
2. zastopanje in upravljanje premoženja ter
3. odločanje o običajnem prebivališču mladoletnika, ki se lahko spremeni le s soglasjem obeh staršev, v primeru, da soglasja ni mogoče pridobiti, pa s sodno odobritvijo. Sprememba prebivališča mladoletnih otrok brez soglasja obeh staršev lahko pomeni protipravni odvzem.

Odločitev o tem, ali bosta varstvo in vzgoja dodeljena obema staršema ali enemu od staršev, se sprejme ob upoštevanju otrokove koristi.

V španskih avtonomnih skupnostih se uporabljajo različni zakonodajni sistemi z lastnimi pravili družinskega prava, ki jih je treba upoštevati v vsakem posameznem primeru.

V civilnem zakoniku je določeno, da je treba skupno varstvo in vzgojo otrok odobriti, če to zahtevata starša v predlaganem sporazumu o poravnavi ali če se tak sporazum doseže v okviru postopka. Če sporazuma ni mogoče doseči, lahko o varstvu in vzgoji otrok na zahtevo ene od strank odloči sodišče na podlagi poročila tožilstva

(*Ministerio Fiscal*), pri čemer upošteva ustrezno zaščito otrokove koristi. V skladu s sodno prakso vrhovnega sodišča skupno varstvo in vzgoja ni izjema, temveč običajen in celo zaželen ukrep, saj v primeru, da je izvedljiv, omogoča uveljavljanje otrokove pravice do stikov z obema staršema, tudi v kriznih razmerah.

V zvezi s preživljanjem otrok iz zakonske zveze se uporablja načelo, v skladu s katerim starša po razhodu nista razrešena odgovornosti do svojih otrok, pri čemer morata oba prispevati k preživitvi za otroka. Preživitva zajema vse nujno potrebno v smislu hrane, nastanitve, oblačil, zdravstvene oskrbe, vzgoje in izobraževanja, dokler je otrok mladoleten, pa tudi pozneje, če otrok ne ni mogel dokončati šolanja, za kar ni bil kriv sam.

To običajno pomeni, da mora zakonec, ki nima pravice do varstva in vzgoje otrok, plačevati preživitvo zakoncu, ki to pravico ima, dokler otroci ne postanejo finančno neodvisni ali te neodvisnosti ne dosežejo iz razlogov, ki jih je mogoče pripisati njim samim. Če je otrok v skupnem varstvu in vzgoji, navadno vsak od staršev plačuje običajne stroške otroka v času, ko ta prebiva pri njem (oblačila, hrana in nastanitev), za preostale stroške pa se odpre skupni račun, na katerega vsak od staršev plačuje mesečni prispevek ali znesek, sorazmeren z njegovim finančnim položajem. Če sta starša v zelo različnem finančnem položaju, lahko eden od staršev drugemu staršu plača določen znesek, s katerim si drugi starš pomaga pri pokrivanju stroškov otroka v času, ko ta prebiva pri njem.

Generalni sodni svet (*Consejo General del Poder Judicial*) je pripravil [preglednice za določanje višine preživitve za otroke v družinskih postopkih](#) in ponuja spletno aplikacijo IT za enostavne izračune v vsakem posameznem primeru. Ti izračuni so zgolj informativni.

3.4 obveznost plačevanja preživitve drugemu zakoncu?

Zakonec, ki se ob prenehanju življenjske skupnosti ali razvezi zakonske zveze znajde v finančnem neravnovesju v primerjavi z drugim zakoncem, tj. v slabšem položaju kot pred razpadom zakonske zveze, je upravičen do nadomestila v obliki začasnega ali časovno neomejenega nadomestila ali enkratnega plačila, kot je določeno v sporazumu o poravnavi ali sodni odločbi.

Na nekaterih območjih v zvezi s tem velja posebna ureditev.

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

Prenehanje življenjske skupnosti pomeni, da zakonca ne živita več skupaj; z drugimi besedami, s prenehanjem življenjske skupnosti preneha tudi dolžnost sobivanja, zakonska zveza pa ostane veljavna. Prav tako preneha možnost vezave premoženja drugega zakonca na uveljavljanje pravic v zvezi z vzdrževanjem gospodinjstva.

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

Tako kot za razvezo zakonske zveze tudi za prenehanje življenjske skupnosti po reformi, uvedeni z zakonom št. 15/2005, v Španiji ni več potreben obstoj razloga, saj se ohranitev zakonske zveze šteje za izraz svobodne volje zakoncev.

Pred vložitvijo tožbe za prenehanje življenjske skupnosti je treba upoštevati samo minimalno obdobje od sklenitve zakonske zveze (razen v nekaterih primerih). Ta obdobja so enaka kot pri postopkih za razvezo zakonske zveze iz točke 1.

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

Posledice prenehanja življenjske skupnosti so praviloma enake posledicam razveze zakonske zveze: zakonca ne živita več skupaj, premoženje drugega zakonca pa ne more biti več vezano na uveljavljanje pravic v zvezi z vzdrževanjem gospodinjstva od datuma končne sodbe ali odločbe, s katero je bilo razglašeno prenehanje življenjske skupnosti, ali od takrat, ko sta zakonca dala soglasje v javni listini. Razlika je v tem, da se s tem zakonska zveza razrahlja, vendar ne preneha.

Sprava med zakoncema je torej še mogoča, saj zakonska zveza ni prenehala. Da bi imela sprava med zakoncema pravne posledice, jo morata sodišču sporočiti obe stranki ločeno. Če za zakonca velja ureditev skupnega premoženja (kot je *sociedad de gananciales*, pri kateri velja, da polovica dohodkov enega zakonca

pripada drugemu zakoncu), ta ureditev preneha in se nadomesti z ureditvijo ločenega premoženja.

Ravno tako zaradi prenehanja življenjske skupnosti (in ločenega življenja) preneha domneva očetovstva, v skladu s katero se domneva, da je oče otroka, rojenega v manj kot 300 dneh po prenehanju življenjske skupnosti, mož otrokove matere.

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

Razveljavitev zakonske zveze (ki velja tako za istospolne kot raznospolne zakonske zveze) pomeni razglasitev sodišča, da je sklenjena zakonska zveza imela napake, zaradi katerih je bila od samega začetka brez učinkov, kar v bistvu pomeni, da zakonska zveza ni nikoli obstajala in zato nikoli ni imela pravnih posledic. V skladu s tem postaneta oba zakonca ponovno samska.

Posledice so prenehanje in razveljavitev premoženjskih razmerij med zakoncema ter prenehanje dolžnosti sobivanja in vzajemne pomoči.

V nasprotju s prenehanjem življenjske skupnosti ali razvezo zakonske zveze dejstvo, da zakonska zveza ni nikoli obstajala, pomeni, da zakoncema ni treba plačevati nadomestila, saj je pogoj za plačevanje nadomestila obstoj veljavne zakonske zveze; tak položaj ublaži možnost, da se dobrovernemu zakoncu dodeli odškodnina, če je drugi zakonec pri sklenitvi zakonske zveze ravnal v slabi veri.

Pravne posledice, ki so že nastale pred sodno odločbo o razveljavitvi zakonske zveze, za otroke veljajo še naprej. Posledice so torej enake kot pri prenehanju življenjske skupnosti ali razvezi zakonske zveze.

Poleg razveljavitve zakonske zveze pred civilnim sodiščem se v Španiji priznavajo tudi civilni učinki odločb cerkvenih sodišč, ki razveljavijo cerkvene poroke, ali papeških odločitev v zvezi s kratkimi, nekonzumiranimi zakonskimi zvezami, ki se morajo potrditi (v postopku, ki je podoben postopku eksekvatur), pred prvostopenjskimi sodišči (*Juzgados de Primera Instancia*) (oziroma sodišči za družinske zadeve, če obstajajo). Podlaga za tako priznanje je Sporazum med špansko državo in Svetim sedežem v zvezi s pravnimi zadevami, podpisan 3. januarja 1979.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Pogoji za razveljavitev zakonske zveze so ne glede na obliko, v kateri je bila zakonska zveza sklenjena, naslednji:

1. zakonska zveza je bila sklenjena brez privolitve;
2. zakonska zveza je bila sklenjena, čeprav je obstajal zadržek za njeno sklenitev;
3. zakonska zveza je bila sklenjena brez sodelovanja mirovnega sodnika, župana ali svetnika, sodnega uradnika, notarja ali uradne osebe, pred katero je treba zakonsko zvezo skleniti, ali brez navzočnosti prič;
4. zakonska zveza je bila sklenjena v zmoti glede identitete drugega zakonca ali njegovih lastnosti, ki bi lahko bile bistvene pri privolitvi v sklenitev zakonske zveze;
5. zakonska zveza je bila sklenjena pod pritiskom ali moralno prisilo.

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Posledica razveljavitve zakonske zveze je neveljavnost zakonske zveze od njene sklenitve. Zato zakonca ponovno pridobita status samske osebe.

Vendar posledice razveljavljene zakonske zveze, ki so nastale od njene sklenitve do datuma odločbe o razveljavitvi in so povezane z otroki ali dobrovernim zakoncem ali dobrovernima zakoncema, ostanejo veljavne.

Pri delitvi skupnega premoženja zakonec, ki je ravnal v slabi veri, ni upravičen do deleža v dobičku, ki ga je ustvaril dobroverni zakonec.

Poleg tega lahko dobroverni zakonec, če sta zakonca živela skupaj, dobi nadomestilo za izravnavo finančnega neravnovesja, ki je morda nastalo zaradi odločbe o razveljavitvi.

10 Ali obstajajo alternativni zunajsodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

V Španiji je družinska mediacija urejena na državni ravni, in sicer z [zakonom št. 5/2012 z dne 6. julija 2012](#) o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah, s katerim je bila v špansko zakonodajo prenesena Direktiva 2008/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o nekaterih vidikih mediacije v civilnih in gospodarskih zadevah.

Splošna načela, ki urejajo mediacijo, so prostovoljnost in svobodna izbira, nepristranskost, nevtralnost in zaupnost. Poleg teh načel obstajajo pravila ali smernice glede ravnanja strank med mediacijo, kot sta dobra vera in vzajemno spoštovanje ter njuna dolžnost sodelovanja in pomoči mediatorju.

Z zgoraj navedenim zakonom št. 5/2012 je urejena „mediacija v čezmejnih sporih“, tj. sporih, v katerih ima vsaj ena od strank stalno ali običajno prebivališče v državi, ki ni država stalnega prebivališča nobene druge prizadete stranke, pri čemer stranke privolijo v mediacijo oziroma je mediacija obvezna na podlagi prava, ki se uporablja. To vključuje tudi spore, predvidene ali rešene s sporazumom o mediaciji, ne glede na kraj sklenitve sporazuma, če se po spremembi stalnega prebivališča katere od strank želi uveljaviti sporazum ali nekatere njegove posledice na ozemlju druge države.

Zakone o družinski mediaciji je sprejela večina avtonomnih skupnosti. Na primer: Andaluzija – zakon št. 1/2009 z dne 27. februarja 2009 o družinski mediaciji v Andaluziji; Aragonija – zakon št. 9/2011 z dne 24. marca 2011 o družinski mediaciji v Aragoniji; Asturija – zakon št. 3/2007 z dne 23. marca 2007 o družinski mediaciji; Kanarski otoki – zakon št. 15/2003 z dne 8. aprila 2003 o družinski mediaciji; Kantabrija – zakon št. 1/2011 z dne 28. marca 2011 o mediaciji v avtonomni skupnosti Kantabrija; Kastilja - La Manča – zakon št. 4/2005 z dne 24. maja 2005 o posebni socialni službi za družinsko mediacijo; Kastilja in Leon – zakon št. 1/2006 z dne 6. aprila 2006 o družinski mediaciji v Kastilji in Leonu; Katalonija (posebej pomembna avtonomna skupnost, saj je razvila svojo zakonsko pristojnost na tem področju, s tem ko je v členu 233(6) katalonskega civilnega zakonika določila, da lahko sodni organ zakonca napoti na informativni sestanek o mediaciji, kadar meni, da je glede na okoliščine zadeve še vedno mogoče doseči sporazum); Valencija – zakon št. 7/2001 z dne 26. novembra 2001 o družinski mediaciji v Valenciji; Galicija – zakon št. 4/2001 z dne 31. maja 2001 o družinski mediaciji; Baleari – zakon št. 14/2010 z dne 9. decembra 2010 o družinski mediaciji na Balearih; Madrid – zakon št. 1/2007 z dne 21. februarja 2007 o družinski mediaciji v Madridu; in Baskija – zakon št. 1/2008 z dne 8. februarja 2008 o družinski mediaciji.

Na državni ravni je v členu 770(7) [zakona o civilnem postopku](#) določeno, da lahko stranki v zadevah prenehanja življenjske skupnosti in razveze zakonske zveze sporazumno zahtevata prekinitev postopka zaradi mediacije.

V čezmejnih postopkih v zvezi z zakonskimi spori se uporablja člen 25 Uredbe Sveta (EU) 2019/1111 z dne 25. junija 2019, v katerem je določeno: „Sodišče čim prej in v kateri koli fazi postopka bodisi neposredno ali po potrebi s pomočjo osrednjih organov stranke pozove, naj razmislijo o tem, ali so pripravljene sodelovati v mediaciji ali uporabiti druge načine alternativnega reševanja sporov, razen če je to v nasprotju z otrokovo koristjo, ni primerno v posameznem primeru ali bi povzročilo neupravičene zamude v postopku.“

Mediacija je mogoča tudi v primerih mednarodnega protipravnega odvzema otrok, vendar mora biti v takem primeru postopek mediacije čim hitrejši, vsi ukrepi pa morajo biti združeni v čim manj sestankov. Zadržanje postopka mediacije ne sme nikoli preseči zakonsko določenega roka za rešitev zadeve v zvezi s protipravnim odvzemom. Če mediacija pripelje do sporazuma (ki bi lahko zajemal tudi druge zadeve), ga mora odobriti sodnik ob upoštevanju veljavne zakonodaje in otrokove koristi. Vendar se pristojnost v zadevah v zvezi s protipravnim odvzemom otrok razlikuje od pristojnosti v zvezi s postopki družinskega prava, saj gre v prvem primeru za pristojnost sodišč v glavnih mestih dežel, v drugem pa za pristojnosti, ki jih lahko izvajajo sodišča v katerem koli sodnem okrožju. Če dogovor vključuje različne zadeve, ga bodo morda morali odobriti ločeni sodniki (tj. sodišče v glavnem mestu dežele za zadeve, povezane s protipravnim odvzemom otrok, za druge vidike pa ustrezni družinski sodnik).

V civilnih postopkih, ki spadajo v pristojnost sodišč za obravnavo primerov nasilja nad ženskami (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), je mediacija prepovedana.

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

(a) Kje je treba vložiti zahtevek?

Po ugotovitvi mednarodne pristojnosti španskih sodišč za odločanje o zadevi (v skladu z [Uredbo Sveta \(EU\) 2019/1111 z dne 25. junija 2019](#)) in po potrebi pristojnosti za obravnavo ukrepov, ki dopolnjujejo odločbo o zvezi, je treba zahtevek za razvezo zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitev zakonske zveze (razen tistih, ki jih obravnava notar v primerih sporazumnega prenehanja življenjske skupnosti ali sporazumne razveze zakonske zveze, ki ne vključuje mladoletnih otrok) vložiti pri prvostopenjskem sodišču. V nekaterih sodnih okrožjih so prisotna prvostopenjska sodišča, ki so specializirana za družinsko pravo. Natančneje, prvostopenjsko sodišče je:

- v kraju, kjer je družinski dom;
- če zakonca prebivata v različnih sodnih okrožjih, lahko vložnik vloži zahtevek:
 - v kraju zadnjega družinskega doma;
 - v kraju stalnega prebivališča nasprotne stranke;
 - če nasprotna stranka nima stalnega ali dejanskega prebivališča, lahko vložnik izbira med vložitvijo zahtevka v kraju, kjer nasprotna stranka prebiva, ali kraju, kjer je nazadnje prebivala;
- če nasprotna stranka nima stalnega ali dejanskega prebivališča, lahko vložnik izbira med vložitvijo zahtevka v kraju, kjer nasprotna stranka prebiva, ali kraju, kjer je nazadnje prebivala;
- če tudi tako pristojnosti ni mogoče določiti, je pristojno prvostopenjsko sodišče, na območju katerega ima vložnik zahtevka stalno prebivališče;
- če zakonca skupaj vložita zahtevek za razvezo zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti, ga lahko vložita pri sodišču:
 - v kraju zadnjega skupnega prebivališča
 - ali kraju stalnega prebivališča enega od njiju;
- zahtevke za sprejetje predhodnih začasnih ukrepov lahko obravnava sodnik prvostopenjskega sodišča v kraju stalnega prebivališča vložnika.

V Španiji so bila s [sistemskim zakonom 1/2004 z dne 28. decembra 2004 o celovitih zaščitnih ukrepih za preprečevanje nasilja na podlagi spola uvedena sodišča za obravnavo primerov nasilja nad ženskami](#), ki imajo civilno pristojnost v postopkih za prenehanje življenjske skupnosti, razvezo zakonske zveze in razveljavitev zakonske zveze v primerih, v katerih je ena od strank v civilnem postopku ženska, ki je žrtev nasilja na podlagi spola, opredeljena v členu 87b(1), točka (a), zakona o sodstvu, in se ena od strank v civilnem postopku preiskuje kot storilec, pobudnik ali nujni sotorilec dejanja nasilja na podlagi spola. V tem primeru je treba zahtevek vložiti pri sodišču za obravnavo primerov nasilja nad ženskami, pred katerim poteka kazenski postopek.

Informacije o španskih pravosodnih institucijah in lokacijah sodišč je mogoče poiskati v [iskalniku sodišč](#) na spletišču generalnega sodnega sveta.

V primerih, v katerih zadevo obravnava notar, mora notar zadevno javno listino sestaviti v kraju, kjer sta zakonca nazadnje prebivala skupaj, ali v kraju stalnega oziroma običajnega prebivališča enega od vložnikov zahtevka.

Praktični vodnik za uporabo Uredbe Bruselj IIb je na voljo na tej strani: [publikacije Evropske pravosodne mreže](#).

(b) Formalnosti in listine

Če bo zadevo obravnavalo sodišče, je zahtevek za razveljavitev zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti ali razvezo zakonske zveze treba vložiti v pisni obliki, podpisati pa ga morata odvetnika, ki pomagata vložniku (*letrado* in *procurador*). Navedena strokovnjaka sta lahko skupna za oba zakonca, če zakonca vložita skupni zahtevek za prenehanje življenjske skupnosti ali razvezo zakonske zveze.

Zahtevkom za prenehanje življenjske skupnosti, razveljavitev zakonske zveze ali razvezo zakonske zveze je treba priložiti:

- poročni list in po potrebi rojstne liste otrok; predložitev družinske knjižice (*libro de familia*) ne zadostuje;

- listine, s katerimi vložnik utemeljuje zahtevek;
- listine, na podlagi katerih se lahko oceni finančni položaj zakoncev in po potrebi otrok, na primer napovedi za odmero dohodnine, pisni obračuni plače, bančna potrdila, dokazila o lastništvu in listine iz zemljiške knjige, če stranki zahtevata premoženje;
- starševski načrt z ukrepi v zvezi z nepreskrbljenimi mladoletnimi otroki ali starejšimi otroki, za katere je sodišče odredilo ukrepe starševske podpore;
- predlog poravnave, če zakonca vložita skupni zahtevek za prenehanje življenjske skupnosti ali razvezo zakonske zveze.

Če zadevo obravnava notar (sporazumno prenehanje življenjske skupnosti ali sporazumna razveza zakonske zveze brez nepreskrbljenih mladoletnih otrok), mora zakonca pri sestavi javne listine po zakonu spremljati odvetnik, vpisan v imenik odvetniške zbornice, pri čemer je treba poleg potrdil iz matičnega registra predložiti tudi sporazum o poravnavi.

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Španija priznava pravico do brezplačne pravne pomoči španskim državljanom, državljanom drugih držav članic Evropske unije in tujcem v Španiji, če lahko dokažejo, da nimajo zadostnih sredstev za udeležbo v sodnem postopku.

Posamezniki so upravičeni do brezplačne pravne pomoči, če nimajo zadostnega premoženja, njihova sredstva in bruto dohodek, izračunan letno na podlagi vseh parametrov in na gospodinjstvo, pa ne presegajo naslednjih pragov:

1. dvakratne vrednosti večnamenskega javnega kazalnika prihodkov (IPREM), ki velja ob vložitvi zahtevka, za osebe, ki niso člani gospodinjstva;
2. dvainpolkratne vrednosti večnamenskega javnega kazalnika prihodkov, ki velja ob vložitvi zahtevka, za osebe, ki so člani gospodinjstva z manj kot štirimi osebami;
3. trikratne vrednosti navedenega kazalnika za gospodinjstva s štirimi osebami ali več.

Izračun kazalnika IPREM

Izračun kazalnika IPREM: informacije o znesku kazalnika IPREM in njegovih spremembah so na voljo na spletišču <http://www.iprem.com.es>.

Prošnjo je treba vložiti pri odvetniški zbornici (*Colegio de Abogados*) v kraju, kjer je sodišče, pred katerim bo potekala glavna obravnava, ali pri sodišču v kraju stalnega prebivališča vložnika; v slednjem primeru prošnjo za dodelitev brezplačne pravne pomoči krajevno pristojni odvetniški zbornici pošlje pravosodni organ.

Odvetniške zbornice so prejemni organ za prošnje v čezmejnih pravnih sporih. V takih sporih je organ, ki izda prošnjo, odvetniška zbornica, pristojna glede na običajno ali stalno prebivališče vložnika.

Evropski državljan, čigar država je pogodbenica Evropskega sporazuma o posredovanju zaprosil za pravno pomoč, lahko prošnjo predloži osrednjemu organu, ki ga je njegova država določila za izvajanje navedenega sporazuma.

Prošnjo je treba vložiti pred začetkom postopka, če je vložnik prošnje za brezplačno pravno pomoč nasprotna stranka, pa pred izpodbijanjem zahtevka. Vendar lahko vložnik zahtevka in nasprotna stranka vložita prošnjo za brezplačno pravno pomoč tudi pozneje, če dokažeta, da se je njun finančni položaj spremenil.

Če ni dovolj skupnega premoženja in eden od zakoncev ni upravičen do brezplačne pravne pomoči zaradi finančnega položaja drugega zakonca, lahko od drugega zakonca zahteva, naj plača vse sodne stroške ali njihov del po postopku, imenovanem „*litis expensas*“ (pravdni stroški v okviru posebne ureditve za postopek za razvezo zakonske zveze).

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z

razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

Zoper odločbe, ki jih v postopku za prenehanje življenjske skupnosti, razvezo zakonske zveze ali razveljavitvev zakonske zveze sprejmejo španska sodišča, se je mogoče pritožiti. Pritožbe je treba v 20 dneh vložiti pri prvostopenjskem sodišču, ki je sprejelo izpodbijano odločbo in pri katerem se pritožba formalno vložila, za odločanje v zadevi pa je pristojno ustrezno deželno sodišče (*Audiencia Provincial*). V nekaterih primerih se lahko zoper odločitev o pritožbi pri civilnem oddelku vrhovnega sodišča ali pri civilnem in kazenskem oddelku višjega sodišča (*Tribunales Superiores de Justicia*) vložita kasacijska pritožba in, če je to primerno, izredna pritožba zaradi kršitve postopka, če v ustrezni avtonomni skupnosti obstajajo posebna zakonska pravila.

Pritožbe zoper odločbo v skladu z zakonom ne zadržijo veljavnosti ukrepov, odobrenih v odločbi. Če se pritožba nanaša samo na odločitve o ukrepih, mora sodni uradnik razglasiti, da je odločitev o razveljavitvi zakonske zveze, prenehanju življenjske skupnosti ali razvezi zakonske zveze dokončna, pri čemer se odobri njen vpis v matični register.

V postopkih za sporazumno prenehanje življenjske skupnosti in sporazumno razvezo zakonske zveze se zoper sodbo, s katero se predlagana poravnava v celoti odobri, ni mogoče pritožiti, kar pa ne velja za tožilstvo, če je to vključeno v postopek, ki se lahko pritoži v korist mladoletnih ali poslovno nesposobnih otrok. Če se ne odobri noben ukrep, se pritožba lahko vložila.

Zoper odločitev o začasnih in predhodnih ukrepih, ki jih lahko sodnik sprejme pred ali med postopkom za prenehanje življenjske skupnosti, razveljavitvev zakonske zveze ali razvezo zakonske zveze, se zaradi njenečasne veljavnosti ni mogoče pritožiti, saj jo bo nadomestila sodna odločba, izdana v postopku za prenehanje življenjske skupnosti, razveljavitvev zakonske zveze ali razvezo zakonske zveze.

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?

Na tem področju

se za vse države članice razen Danske uporablja [Uredba Sveta \(EU\) 2019/1111 z dne 25. junija 2019 o pristojnosti, priznavanju in izvrševanju odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o mednarodnem protipravnem odvzemu otrok \(prenovitev\)](#), znana kot uredba Bruselj IIb.

Uredba Sveta (EU) 2019/1111 (uredba Bruselj IIb) je 1. avgusta 2022 nadomestila Uredbo (ES) št. 2201/2003 (uredbo Bruselj IIa). Uporabiti je treba eno ali drugo uredbo, odvisno od zadevnega časovnega obsega.

Če je treba na podlagi sodnih odločb, sprejetih v postopku za razvezo zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitvev zakonske zveze v drugi državi članici, le posodobiti podatke v matičnem registru ene od držav članic (ali Združenega kraljestva do 31. decembra 2020) in če se na podlagi zakonodaje zadevne države članice zoper te odločbe ni več mogoče pritožiti, je dovolj, da se matičnemu uradu v posamezni državi predloži s tem povezan zahtevek, ki mu je treba priložiti:

- izvod odločbe, ki mora izpolnjevati potrebne zahteve za določitev njene verodostojnosti v skladu z zakonodajo države, ki jo je izdala;
- potrdilo v skladu z ustaljenim uradnim vzorcem, ki ga izda nacionalno sodišče ali pristojni organ v državi članici, kjer je bila odločba sprejeta;
- če je bila odločba izdana zamudno, dokumente, ki dokazujejo, da je bil nasprotni stranki zahtevek ustrezno vročen.

Če se želi v Španiji pridobiti priznanje odločbe v zvezi z razvezo zakonske zveze, razveljavitvijo zakonske zveze ali prenehanjem življenjske skupnosti, sprejete v eni od držav članic, razen na Danskem, je treba pri sodniku prvostopenjskega sodišča v kraju stalnega prebivališča osebe, zoper katero je vložen zahtevek za priznanje ali razglasitev nepriznanja, vložiti zahtevek za priznanje, pri tem pa ni nujno, da je odločba v državi članici, kjer je bila sprejeta, pravnomočna (zadostuje, da je izvršljiva v državi izvora). Če nasprotna stranka ne prebiva v Španiji, se lahko zahtevek vložila v katerem koli kraju v Španiji, v katerem je nasprotna stranka, ali v kraju njenega

zadnjega prebivališča v Španiji, če pa to ni mogoče, v kraju stalnega prebivališča vložnika.

Zahtevek je treba vložiti v pisni obliki s sodelovanjem odvetnika ter mu priložiti iste listine kot v prejšnjem primeru.

Odločba se lahko prizna v okviru obravnave predhodnega vprašanja.

Priznanje sodnih odločb, izdanih na Danskem, v Španiji ureja [zakon št. 29/2015 z dne 30. julija 2015 o mednarodnem pravnem sodelovanju v civilnih zadevah](#). Postopek se začne z vložitvijo zahtevka neposredno pri pristojnem prvostopenjskem sodišču.

Če je edini cilj vpis v matični register, ni treba pridobiti predhodne sodne odobritve ali sodne odobritve glede eksekvatur, saj se uporablja [zakon 20/2011 z dne 21. julija 2011 o matičnem registru](#).

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Postopek za nepriznanje odločbe je enak kot postopek za priznanje odločbe. Če je bila odločba priznana v skladu z Uredbo Sveta (EU) 2019/1111, se lahko ugovor vloži šele po obvestilu o odločitvi, da se odločba prizna, pritožbo pa je treba vložiti v zakonskem roku pri ustreznem deželnem sodišču.

Če gre za odločbo, sprejeto na Danskem, je treba ugovor vložiti, dokler je odločba še na prvostopenjskem sodišču in dokler to sodišče obravnava zahtevek nasprotne stranke za priznanje odločbe. V vseh primerih mora pri uradni predložitvi ugovora sodelovati odvetnik.

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Po začetku veljavnosti [Uredbe \(EU\) št. 1259/2010 21. junija 2012](#) ter v skladu s členoma 5 in 8 navedene uredbe lahko zakonca med tistimi, ki so navedena v Uredbi, izbereta pravo, ki naj se uporabi za razvezo njune zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti. Če ga ne izbereta, se za razvezo zakonske zveze in prenehanje življenjske skupnosti uporabi pravo države:

1. običajnega prebivališča zakoncev v trenutku, ko se je pred sodiščem začel postopek, ali, če to ni mogoče;
2. zadnjega običajnega prebivališča zakoncev, če več kot eno leto pred začetkom postopka pred sodiščem tam nista nehala prebivati in če eden od njiju ob začetku sodnega postopka tam še vedno prebiva, ali, če to ni mogoče;
3. katere državljana sta oba zakonca v trenutku, ko se je začel postopek pred sodiščem, ali, če to ni mogoče;
4. v kateri se je začel postopek pred sodiščem.

Pravo, ki se uporablja za razveljavitve zakonske zveze, in posledice razveljavitve se določijo v skladu s pravom, ki se uporablja za sklepanje zakonskih zvez, in civilnim zakonikom.

Kar zadeva premoženjska razmerja med zakoncema, se pravo, ki se uporablja, določi v skladu z [Uredbo Sveta \(EU\) 2016/1103 z dne 24. junija 2016](#) o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju pristojnosti, prava, ki se uporablja, ter priznavanja in izvrševanja odločb na področju premoženjskih razmerij med zakoncema, če se navedena uredba ne uporablja, pa v skladu s členom 9(2) [španskega civilnega zakonika](#).

Zadeve v zvezi s starševsko odgovornostjo do otrok ureja [Haaška konvencija z dne 19. oktobra 1996](#) na podlagi prava države sodišča, pred katerim poteka postopek.

V zvezi z začasnimi ukrepi je treba uporabiti pravo, s katerim je v posamezni zadevi urejeno prenehanje

življenjske skupnosti, razveljavitev zakonske zveze ali razveza zakonske zveze, razen v primeru nujnih ukrepov, ki se lahko sprejmejo v zvezi z osebo ali premoženjem, ki se nahaja v Španiji, tudi če ni dana pristojnost za odločanje v takih zadevah.

Pravo, ki se uporablja za preživninske obveznosti, se določi v skladu s [Haaškim protokolom z dne 23. novembra 2007 o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti](#).

Pravo, ki se uporablja za premoženjska razmerja med zakoncema, se določi v skladu z [Uredbo Sveta \(EU\) 2016/1103 z dne 24. junija 2016](#).

V primeru potrebe po dokazovanju tujega prava v Španiji je treba dokazati njegovo vsebino in veljavnost; špansko sodišče lahko to ugotovi s katerimi koli sredstvi, za katera meni, da so potrebna za uporabo zadevnega prava.

Na koncu je treba poudariti, da za postopke, ki potekajo v Španiji, vedno velja špansko procesno pravo ne glede na pravo, ki se uporablja za razvezo zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitev zakonske zveze. Te postopke ureja naslov I zvezka IV [zakona 1/2000 z dne 7. januarja 2000 o civilnem postopku](#).

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

■ Zadnja posodobitev: 29/09/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.